SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

No. 59. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 31, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 31-го БЕРЕЗНЯ 1989 Ч. 59. РІК XCVI.

В ТАБОРАХ СССР ВСЕ ЩЕ ПЕРЕБУВАЄ МІЛЬЙОН ОСІБ

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Як інформує „Вашінгтон Пост" з 17-го березня ц.р., тепер появляється щораз більше вісток про обставини в таборах праці в СССР та про скількість в'язнів, що там досі перебувають.

На підставі офіційних даних ще тепер в таборах примусової праці знаходиться мільйон осіб, а може й більше. Щоправда в останніх двох роках завдяки амнестії, яку проголосив Михаїл Горбачов замкнули біля сотні таких таборів і звільнено 20,000 в'язнів, а все ж таки залишився ще мільйон в'язнів — найвище число, що існує в будь-якій індустріяльній країні. На підставі щоденника „Ізвестія" в останньому році було серед в'язнів 238 убивств, а 437 було поранених хоча не подають, чи ці пошкоджені це були в'язні, чи тюремна служба. Майже 50 відс. засуджених є на 5 до 15 років ув'язнення і звичайно вони перебувають час кари у таборах праці. На підставі нового проєкту закону щодо висоти кари пропонується, щоб вона не переходила 10 років і щоб було менше присудів на кару смерти.

Як інформують, серед в'язнів таборів праці є тепер 30,000 молоді нижче 18 років життя в тому 1,400 дівчат, і вони приміщені в 88 таборах праці. Майже третина всіх в'язнів не має ще 25 років життя.

В Ню Йору відзначать 95-ліття УНСоюзу

Ню Йорк. — Заходами Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу та Окружного Комітету Відділів УНС метрополії Ню Йорку, відбудеться ювілейний бенкет з нагоди 95-річчя Українського Народного Союзу. Бенкет відбудеться в суботу, 1-го квітня ц.р., о год. 6-ій вечора в бенкетовій залі Українського Народного Дому.

На бенкеті передбачується присутність Владики Української Католицької Церкви Василя Лостена та Владики Укрїнської Православної Церкви Всеволода.

Відкриє ювілейний бенкет і представить майстра церемоній інж. Михайло Шпонтак, голова Окружного Комітету Відділів УНС метрополії Ню Йорку. Головну промову виголосить д-р Іван Флис, головний предсідник Українського Народного Союзу. Слово про „Свободу" скаже ред. Володимир Левенець.

В мистецькій програмі виступить вокальний ансамбль хору „Думка", як й всім відомий Богдан Андрусишин — сольоспів. Передбачується також і привіти від різних представників організацій та поодиноких осіб, як і вшанування союзовців-сеньйорів.

Програмою ювілейного бенкету вестиме мґр. Іван Винник.

АКАДЕМІЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Карпатський Союз у співпраці з Об'єднаним Комітетом Українсько-Американських Організацій міста Ню Йорку вшановують в неділю, 16-го квітня ц.р., о год. 2-ій по полудні в авдиторії академії св. Юра, 216 Схід 6-та вул., святочну Академію з нагоди 50-ліття проголошення державної незалежности Карпатської України.

В програмі візьмуть участь: Вступне слово — д-р Вікентій Шандор, колишній преставник уряду в Празі, мішаний хор „Думка", святочну промову виголосить проф. д-р Іван Головінський, сопрано Ляриса Магун-Гурин, рецитація — Оля Шкафаровська й інші.

ДО МОСКВИ ПРИБУЛА велика делеґація стейтових керівників з Іллиной на чолі з губернатором Джеймсом Томпсоном. Губернатора супроводжає до СССР лідер республіканців у стейтовому сенаті Джеймс Филип та інші особи. Ціль поїздки делеґації з Іллиной є поширити торговельні зв'язки стейту з СССР і взяти участь у відкритті торговельної місії в Москві. Такі торговельні бюра стейт Іллиной відкрив вже в Японії, Бразилії, Бельгії, Гонконку і недавно в КНР.

АРХІВИ ЛЬВОВА СТАЛИ ДОСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ

Джерзі Сіті, Н. Дж. — У львівській газеті „Вільна Україна" з 5-го березня 1989 року появилося незвичайно цікаве інтерв'ю, з львівською архіваркою Тетяною М. Штанковою п. н. „Немає секретів у історії". Причиною розмови редактора „Вільної України" із Т. Штанковою був лист до неї з дуже сердечними подяками від Марії Клячко і Еви Піддубчишин з Ню Йорку, які літом 1988 року перебували у Львові та мали можливість переглянути незвичайно для них цікавий архів Митрополита Андрея Шептицького.

В інтерв'ю Т. Штанкова каже, що того року з приводу 50-річчя зайняття західньоукраїнських земель СССР відкрито усі досі недоступні документи Центрального державного історичного архіву УССР у Львові, між якими саме находиться цілий архів Митрополита Андрея Шептицького. На Заході уважали, що він знищений. Вперше переконалися що це неправда М. Клячко і Е. Піддубчишини, які могли цим архівом покористуватися до своєї праці, що її вони підготовляють в англійській мові.

Архівар Т. Штанкова вичисляє репортерові „Вільної України", що відкриті є документи ЗУНР, українських еміґраційних урядів, Греко-Католицької Церкви, протоколи, рішення з народних зборів у 1939 році, періодичні видання газет та журналів з 1920-30-их років. Окрему групу розсекречених тепер документів становлять матеріяли українських суспільно-політичних та культурно-наукових товариств і організацій, унікальні колекції фотографій, карт, плянів, особисті архіви таких відомих осіб як Кирило Студинський, Антін Крушельницький, Богдан Ярошевський, Іван Крип'якевич, Володимир Левицький, Степан Томашевський, адвокатів Володимира Старосольського, Константина Паньківського, Степана Шухевича, Степана Федака та багато інших.

Т. Штанкова підкреслює, що з усіх паперів, які стосуються багаторічної діяльности Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, його зв'язків з різними громадянами, окремими політичними і культурними діячами усунено тепер напис „секретно".

У дальшій розмові із архіваркою сказано, що від тепер кожна людина, яка працює науково і досліджує якийсь період історії, може внести до архіву прохання, підтверджене установою, для якої вона працює, і в цей спосіб дістати доступ до матеріялів центрального архіву Львова на підставі рішення завідувача архівом. Цим рішенням постановлено, що навіть документи „реакційні", „націоналістичні", „антирадянські" можуть бути дослідникам доступні, бо, як каже Т. Штанкова „помилки минулих літ треба серйозно аналізувати, щоб не повторювати їх ні тепер, ні в майбутньому".

Можна вписуватися до літньої школи у Гарварді

Кеймбридж, Масс.(ФКУ) — Дев'ятнадцята літня школа Українознавства в Гарвардському університеті буде діяти від 26-го червня до 18-го серпня ц.р. Його організаторами є Гарвардська літня школа і Український науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ).

Щоб бути прийнятим, треба мати 19 років або закінчити один рік коледжу. Студенти повинні записатися не менше як на вісім кредитів. До вибору вони матимуть низку курсів. Кожний з трьох інтенсивних курсів української мови (початковий, сердній і вищого рівня) дає по вісім кредитів, що є відповідником однорічного курсу.

По чотири кредити, що є відповідниками семестрального курсу, дають курси української літератури XX сторіччя (викладач проф. Григорій Грабович з Гарвардського університету), історії України до 1800 року (викладач проф. Доналд Островський з Гарвардського університету), новітньої історії України (викладач д-р Рудольф А. Марк з Майнцського університету). Ці курси можна порізному поєднувати один з одним, відповідно до зацікавлень студентів.

Різноманітність курсів — не єдина причина популярности літньої програми. Її учасники зможуть послухати запрошених доповідачів і подивитися на кінофільми, присвячені різним аспектам життя й культури українців. У Гарвардському університеті студенти матимуть змогу користуватися бібліотеками і спортовими урядженнями, відвідати музеї, ознайомитися з гарвардськими музичними ансамблями. У Кеймбриджі та в Бостоні є багато можливостей для людей з найрізноманітнішими зацікавленнями.

Щоб отримати каталоги і аплікації, як і додаткові інформації, слід писати на адресу: Harvard Ukrainian Summer Institute, 1583 Massachusetts Ave., Cambridge Mass. 02138, або телефонувати на число (617) 495-7835.

ЧИТАННЯ ПОЕЗІЙ

Ню Йорк. — Український Інститут Америки та Нюйоркська Група влаштовують в неділю, 2-го квітня ц.р., о год. 3-ій по полудні в приміщеннях Інституту, 2 Схід 69-та вулиця, читання поезій. Свої поезії читатимуть: Люба Ґавур, Марія Ревакович, Богдан Бойчук і Юрій Тарнавський. Після читання — перекуска та розмови з поетами. Вступ 10 дол. від особи, для пенсіонерів і студентів по 4 дол.

Молода українка із Стрия чекає на серце і легені

Фінікс, Аріз. (Р. Пилип'як). — В неділю, 5-го березня в місцевім осередку СУМА, на прийнятті урядженім 3-ім Відділом СУА, головою якого є Надя Тефт, відбулась зворушлива зустріч української громади міста Фінікс з 17-літньою уродженкою Стрия, Оксаною Глебкін.

Ця молода дівчина по дуже довгих і настирливих клопотаннях своєї пратети Катерини Росоли, всебічній підтримці адміністратора Інституту хворіб серця Тереси Ґрей та допомогою сен. МекКейна по довгих семи роках прибула з мамою Володимирою на лікування до Америки. Як вони самі розказують, лікарі у Львові і в Києві ще не мають засобів та досвіду помогти їй в її хворобі, хоч хворобу правильно здіягнозували.

Оксана гарненька і життєрадісна, хоч на її 17 років фізично недорозвинена і виглядає радше на 12 - 13 років тому, що вона народилась з недугою серця, а це у свою чергу пошкодило їй легені, як твердять місцеві спеціялісти — д-р Дітріх та д-р Нелсон, які, між іншим, погодились Оксану безкоштовно лікувати, — її хвороба є дуже унікальна і дуже скомплікована. По всіх перевірках та баданнях, встановлено, що Оксані треба перещеплення серця та легенів. Вона чекає

Оксана (друга справа) з мамою Володимирою (друга зліва) з новими приятельками з Арізони.

своєї черги та донора.

Заля, хоч невелика, бо й невелика місцева громада, була вщерть заповнена. По привітанні гостей з України та дякуючи усім присутнім за так чисельну участь, Н. Тефт попросила о. пароха Осипа Чопіля провести молитву, а відтак передала ведення програми Олі Сливці, яка представила Оксану та її маму та подала короткий нарис життя Оксани.

І тут якраз з журбою радість обнялись, бо всі зворушені до сліз переживали душевно її горе та заразом раділи, що вдалось їй приїхати сюди рятувати своє так молоде життя. Оксана твердо вірить, що це тут вдасться.

О. Сливка подякувала о. Чопілеві за його молитви за здоров'я Оксани та всебічну підтримку в урядженні цього прийняття. Вона дякувала також родині Росолів за їхню ініціятиву, старання, клопоти зв'язані з приїздом та опікою гістьми. О. Сливка представила присутнім сусідів родини Росолів, родину Келлі, дочка яких Христина, ровесниця Оксани, з ранніх днів її приїзду стала її подругою, познайомила її з тутешньою шкільною системою та взагалі з життям буттям тутешніх молодих людей. Оксану усе цікавить.

Дуже заінтересована Оксаною є також молода жур-

(Закінчення на стор. 3)

Олімпійці СССР користуються стимуляторами

Москва. — Агентство Асcошієйтед Пресс, покликаючись на совєтський жур[redacted] „Смєна", орган ВЛКСМ, інформує, що згаданий журнал і деякі спортовці підтвердили загально відомий факт, що спортовці СССР, зокрема учасники міжнародних змагань і Олімпіяд, вживають наркотики і стероїди, тобто стимулятори.

Журнал повідомив, що під час останньої літньої Олімпіяди в Сеулі, Південна Корея, поблизу корейського побережжя стояв заякорений корабель „Міхаїл Шолохов". Серед багатьох кают корабля одна з них знаходилась під особливою охороною. У цьому приміщенні знаходилась спеціяльна ляборáторія, обладнання якої, як каже журнал, коштувало більше як два мільйони долярів. Тут переводились аналізи пробок взятих у спортменів. Виявлені залишки стимуляторів невтралізували спеціяльним препаратом, або вилучували, чи радше замінювали виявленого спортовця іншим, щоб він не попав під облік міжнародної медичної комісії, яка дуже стисло слідкувала цього разу за поведінкою спортовців.

„Багато совєтських спортовців заживають наркотики в дуже молодому віці", — пише згаданий журнал, опрокидуючи тим самим раніші твердження совєтських відповідальних олімпійських керівників, що наркотики заживають тільки спортовці з „капіталістичних країн". Покликаючись на розмову із спортсменкою, яка просила, щоб її прізвища не називали, журнал пише, що вона і її товаришки заживали наркотики перед змаганнями, а деякі реґулярно. „Лікар говорив нам, що це звичайні вітаміни, але ми знали, що воно таке", — заявила неназвана спортсменка і продовжувала говорити зі сльозами в очах: „Якщо б я відмовилась від приймання 'вітамінів', мене б усунули з коман[redacted]... а тепер я — майже інвалід. Порушена гормональна система, а я так хотіла б стати матір'ю".

Журнал „Смєна" підкреслює, що для совєтських спортових керівників багато важливіше здобути якнайбільше медалів, як дбати про здоров'я спортовців. „Совєтські спортовці не тільки заживають наркотики, але й торгують ними", — пише журнал, покликаючись на приклад колишнього світового чемпіона їзди на лижах Миколая Гуляєва, зловленого з наркотиками в Інсбруку, Австрія. В 1984 році, пише „Смєна", двох совєтських спортовців переловила з наркотиками митна служба Канади.

У СВІТІ

ГАЗЕТИ ЗАХІДНЬОЇ ЕВРОПИ написали у понеділок, 27-го березня, про жахливий випадок злочину доконаного на своїй родині італійським пів-професіоналістом у футболі Мавро Молінеллі. Він забив ножем свою жінку Ріту і дочку Маріям, підпалив помешкання, а тоді покінчив самогубством і згорів у вогні ним підпаленої хати. Італійське пресове агентство АНСА повідомило, що Молінеллі від довшого часу був чимсь пригноблений, але не хотів поділитися із своєю турботою навіть з найближчим приятелим.

ПРЕДСТАВНИКИ АРАБСЬКОЇ ЛІҐИ звернулись з проханням до всіх ворогуючих між собою політичних фракцій в Ливані, закінчити війну самовинищування, беручи до уваги довготриваючі бої в Бейруті та в багатьох інших місцях Ливану. У висліді цих боїв досі загинуло понад 200 осіб, багато було поранених, між ними цивільні особи, а матеріяльні шкоди переходять в більйони долярів.

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ справ Південної Кореї Чо Го Джун прибув з офіційною візитою до Мадярщини. Він має в пляні відбути довшу розмову із своїм мадярським колеґою Пітером Варконі, а також з іншими мадярськими керівниками. Мадрщина була першою комуністичною країною, яка не побоялася встановити дипломатичні зв'язки з Південною Кореєю. На передодні виїзду до Будапешту, корейський міністер зустрінувся в Банґкоку із заступником міністра закордонних справ СССР Іґорем Роґачовим, який заявив, що Москва зацікавлена у поширенні і зміцненні дипломатичної і торговельної співпраці не тільки з Кореєю, але також з іншими країнами світу.

ПРАВОЗАХИСНИКИ В Чехо-Словаччині домагаються зміни законів, на підставі яких комуністичний уряд, а зокрема генеральний прокурор має право судити і карати усіх осіб, які стають в обороні прав людини. Дисиденти, зібравши чимало підписів під петицією, надіслали її голові Ради Міністрів ЧСР Ладиславові Адамецу. В петиції звертається увагу, що навіть в багатьох соціялістичних країнах ніхто нікого не карає за публічний виступ, участь у зборах чи демонстраціях тощо. Кореспонденти інформують з Праги, що вимога правозахисників не позбавлена рації, бо зміни законодавства домагаються широкі верстви населення, включно з багатьма членами компартії.

ІРАК ПОГОДИВСЯ ВИПЛАТИТИ компенсацію родинам 37-ох моряків, які загинули у Перській затоці під час атаки американського корабля „Старк" іракськими військовими літаками. Ще тоді, в травні 1987 року, президент Іраку Саддам Гуссейн заявив, що „атака була припадком" і переслав на руки президента Роналда Реґена співчуття для родин. Тепер, у висліді переговорів між обидвома урядами, Ірак заплатить родинам 29,6 міл. долярів відшкодування, дещо нижчу суму, як вимагав Вашінгтон. Але в такий спосіб буде полагоджено цю справу, яка тривала майже два роки.

ЛОНДОНСЬКА ГАЗЕТА „Сандей Телеґраф" повідомила, що рятункова команда французької поліції в Парижі витягла з ріки Сени тіло втопленого совєтського вченого Боріса Левковського, який пропав був три тижні перед тим і ніхто не міг пояснити обставин його загадочного зникнення. Левковський працював у совєтській торговельній місії в Парижі. Першого березня він зустрічався з великою групою совєтських відвідувачів, возив їх в різні місця Парижу, пояснював значення деяких важливих об'єктів міста. Попрацавшись з відвідувачами, він пішов в напрямі свого помешкання, але туди він не прийшов. За два дні поліція знайшла автомобіль Левковського біля Сєврського моста, але ніхто не підозрівав, що вчений не живе.

НОВІ РОЗМОВИ ЗСА З СССР У СПРАВІ ЦЕНТРАЛЬНОЇ АМЕРИКИ

Вашінґтон. — Адміністрація президента Джорджа Буша заініціювала нові розмови з високими речниками Совєтського Союзу, особливо з партійними і урядовими особами у справі проблем в Центральній Америці, на передодні поїздки генерального секретаря і голови Президії Верховної Ради СССР Міхаїла Ґорбачова на Кубу. Така поїздка, як відомо, мала відбутися ще в грудні 1988 р. коли М. Ґорбачов відвідував ЗСА і виголосив примирливу промову на форумі Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, але землетрус у Вірменії і поспішний поворот генсека до СССР унеможливив такі відвідини.

Президент Дж. Буш і державний секретар Джеймс Бейкер, хочуть переконати Ґорбачова, щоб він вжив свого авторитету і тиску, зокрема на Нікараґуа, у справі відбуття в тій країні демократичних виборів, встановлення демократичної системи та зміни дотеперішнього законодавства, згідно з тимчасовим договором підписаним п'ятьма центральноамериканськими державами у Ґватемалі.

М. Ґорбачов прибуде на Кубу в неділю, 2-го квітня ц.р. і затримається там три дні, маючи на меті виголосити головну промову з наголосом на нову політику гласности і перебудови, під час нарад караїбських держав в Гавані. „Ми різними каналами донесли до відома совєтських керівників про добру нагоду полагодити конфліктні проблеми в Центральній Америці, бо, залишивши їх неполагодженими, вони перешкаджатимуть в дальшому розвитку американсько-совєтської співпраці", — заявив кореспондентам Дж. Бейкер.

Політичні спостеріґачі кажуть, що Вашінґтон дивиться на Москву, як на доброго партнера у полагодженні замирення в Центральній Америці, бо від достав совєтської зброї для Куби, Нікараґуа й інших центральноамерикасньких держав залежить дуже багато. Крім того Москва доставляє до Куби також інші товари. Взагалі Кубу вважають найкоштовнішим совєтським сателітом. Більше того, якщо Москва не зупинить достави зброї до Куби, яка після того попадає в руки майже всіх марксистських антидемократичних рухів в Південній Америці, то, не зважаючи на заходи, миру в Центральній Америці не вдасться встановити, — кажуть представники Уряду ЗСА. Про цю важливу справу Дж. Бейкер говорив ще під час віденської зустрічі з міністром закордонних справ СССР Едуардом А. Шеварднадзе та іншими совєтськими дипломатами.

Перша зустріч палестинців з американцями не була успішна

Туніс, Альжир. — Після перших формальних розмов між представниками Адміністрації президента Джорджа Буша і Палестинською Визвольною Організацією під керівництвом Ясіра Арафата, яка відбулася 22-го березня на передмісті Тунісу, представник ПВО Ясір Абед Раббо заявив закордонним кореспондентам, що „ми не могли дійти до порозуміння тільки тому, що ЗСА ставлять нереальні і шкідливі для нас вимоги цілковитого припинення заколотів на окупованих землях, західньому березі ріки Йордану і смузі Ґази.

Державний секретар ЗСА Джеймс Бейкер пробував заохотити обидві сторони — Ізраїль і ПВО — щоб вони виреклися насильницьких способів і пробували знаходити між собою порозуміння, яке може наступити тільки шляхом безпосередніх переговорів. Очевидно, таку можливість відкидають обидві сторони. Ізраїль домагається від палестинців цілковитого припинення заколотів, а палестинці виведення ізраїльського війська з окупованих земель. Раббо не є проти переговорів з ізраїльцями, але у принципі він скоріше підтримує ідею скликання міжнародної конференції під наглядом Організації Об'єднаних Націй, надіючись, що справедлива розв'язка палестинського питання може наступити тільки під тиском міжнародної спільноти .

Представники ПВО відбули довші розмови з амбасадором ЗСА до Альжиру Робертом Г. Паллетру, а після того Раббо заявив по англійськи, що такі зустрічі можуть тільки приспішити відбуття міжнародної конференції, яка напевно підтримає ідею створення незалежної Палестини. А перейшовши на арабську мову він підкреслив, що вважає міжнародну конференцію єдиним форумом компетентним, розв'язати цю проблему. Вживаючи арабського слова для окреслення заколотів Раббо заявив, що „інтіфада" буде продовжуватись поки на окупованих землях знаходяться ізраїльські війська.

В АМЕРИЦІ

РЕЧНИКИ ПЕНТАНҐОНУ заявили, що американське летунське командування приземлило цілу фльоту бомбовиків типу Б-1, після того, як рухоме крило в одному із цих дорогих бомбовиків — 280 міл. дол. коштує кожний з них — посунулось забагато вперед під час передвилетної перевірки та пробило бак з паливом. Офіційні чинники Пентанґону кажуть, що приземлення всіх 97 літаків — це запобіжний засіб, а в міжчасі експерти перевірять чи зломане крило дає причину для перевірки всіх інших 96 літаків. Одначе цей випадок — це ще одна проблема в бомбовику, котрий був збудований на те, щоби першим боронити країну в разі атомового повітряного нападу. Цей останній випадок буде свіжою амуніцією, зокрема для тих критиків в Конґресі, що завжди сумнівалися в безпечності та спроможності бомбовика від коли летунство ЗСА почало їх вживати осінню 1986 року.

ПОІРИТОВАНІ РИБОЛОВИ та стейтові урядовці Аляски вирішили перебрати керівництво над очищенням розлятої оливи з нафтоналивного судна Екзон Вальдез в затоці Принс Вілліям біля побережжя Аляски тому, що власники судна компанія Екзон призналися, що вони не зуміли цього зробити. Згідно з твердженням начальника Аґенції збереження довкілля Аляски, Денні Келсо, їхні намагання під цю пору є в напрямку рятунку того, що ще не знищено, а зокрема сотні малих островів, де існують свого рода природні заповідники тваринного і рослинного світів. Як уряд Аляски перебрав цю велику відповідальність на себе, то президент Джордж Буш зразу вислав федеральних урядовців для перевірки заподіяної шкоди.

СУДДЯ ВЕРХОВНОГО суду стейту Ню Йорк Кармен Бючемп Сіпарік, зарядила у вівторок, 28-го березня ц. р., що яхтовий клюб Сан Дієґо несправедливо переміг у вересні минулого року свого противника й тому мусить відректися в користь Нової Зеляндії чаші Америки, найстаршого та найбільш престижевого яхтового трофею. Таке рішення суду було великим ударом для клюбу Сан Дієґо, одначе провідники все ще мають за собою право відклику такого рішення.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Перші „свобідні вибори" в СССР

Вибори, які відбулися в минулу неділю 26-го березня у СССР, неможливо зрівнювати з виборами у демократичних країнах Заходу. 82 відсотки кандидатів — це комуністи. Тому згори було всім відомо, що новий совєтський „парлямент", який буде називатися „Конґресом народних депутатів", матиме велику більшість комуністів. Таким чином комуністична система від отих виборів не потерпить. Проте московський кореспондент Бил Келлер „Ню Йорк Таймсу" не виключає, що та система може захитатися, якщо хоч і незначна меншинна опозиція буде динамічною. Вона критикуватиме і натискатиме на приспішування заповіджених Ґорбачовим реформ по лінії демократизації. У цій совєтській законодатній установі, яка матиме 2,250 депутатів, у тому числі одна третина від існуючих партійно-державних установ і 1,500 вибраних голосуючими. Управнених до голосування було 184 мільйони осіб, повнолітніх чоловіків і жінок, з чого — за твердженням названого кореспондента — голосували 82 відсотки. Совєтські громадяни масово перлися до виборчих домівок у 1,116 виборчих округах. На всіх каналах американської телевізійної сіті показували довжелезні черги виборців, показували теж, як вони вкидають картки до дірки в дерев'яних скриньках. Могутня імперія не всилі ще спровадити з Заходу чи випродукувати вдома машини до голосування! Картки можна досипати олівцем писані прізвища можна вимазати й написати інше, можна фальшувати, як хто захоче. Але це тільки в теорії. Можна припускати, що кілька осіб, які перераховували ці картки, почувалися гордими, що їм доручили таку почесну місію і що один одного пильнував, щоб не зробити якоїсь штуки. Зрештою — влада допустила до домівок, де перераховувано висипані на великий стіл картки, крайових і навіть закордонних журналістів.

Легковажно ставились до цих псевдодемократичних виборів не тільки люди у вільному світі, але й було чимало таких скептиків у СССР. Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" цитує Юрія Нікуліна, директора цирку у Москві, який відмовився піти голосувати, бо — мовляв — „це цирк". Але він сам розумівся на всьому, що належить до цирку, а є анальфабетом у ділянці історії й політики. Ці вибори в СССР були поруч всіх неґативів історичними не тому, що вперше за поверх 70 років увів їх Ґорбачов, а тому, що створили вони нову атмосферу. Атмосфера — це абстрактне поняття, але в політиці вона є реальним чинником. Великої Французької революції не було б, якби відповідної атмосфери не створили були „енциклопедисти" з Руссо і Вольтером у проводі. І українського визвольного здвигу у 1917 році не було, коли б не було пламенного слова Тараса Шевченка і не було впертої боротьби за права української мови у петербурзьких Думах у другій половині XIX сторіччя. Цей визвольний здвиг провалився, бо народилось явище „невтральности" тому, що не було ще достатньої свободолюбної атмосфери в Україні, жертві безоглядної русифікації від трагічного бою під Полтавою у 1709 році.

Змінена атмосфера виявилася уже під час самих отих ніби циркових виборах. Бил Келлер запитав одну московку, на кого вона голосувала. Вона відповіла: „Проти того, що тут діється". Міхаїл Ґорбачов був, очевидно, невдоволений успішною кампанією Бориса Єльцина, якого викинули були з Політбюра за опозицію проти сильнішого від нього Їґора Ліґачова. Проте сам Ґорбачов своєю гласністю і перебудовою промостив шлях Єльцінові так, що цей став найпопулярнішою фігурою — кандидуючи на протирежимовій плятформі. На цьому місці сказано вже неоднократно, що „несподіванка є реальним чинником у політиці" — 90 відсотків голосів у Московській виборчій окрузі число за Єльцина— це прикра несподіванка і для Їґора Ліґачова і Міхаїла Ґорбачова. І хто може присягнути, що ті, на перший погляд дійсно до циркового видовища подібні вибори, не станутъ переломовою подією у процесі розвалу імперії і загину комунізму? Обраний в минулу неділю совєтський парлямент має вибрати президента СССР — очевидно Міхаїла Ґорбачова. У західній пресі появилися вже здогади, що Ґорбачов мріє стати президентом „демократичної Росії". Єдино-неділимої?! Розпад імперії на самостійні національні держави не прийде через ніч. І ніхто поярмленим народам не дасть самостійної держави без їхнього власного найвищого зусилля. Ніхто не знає, які дійсні думки і пляни Ґорбачова і як розвинуться події, що їх він пoштовхнув на шлях „перебудови". Ніхто не всилі передбачити дальший хід подій, треба тільки пильно стежити за ними, бо від ходу цих подій залежить доля України.

Микола Бараболяк

ОТРУЙЛИВІ ҐАЗИ — НОВА ЗБРОЯ „МАЛИХ" НАРОДІВ

Декілька місяців тому американська преса зчинила була крик, що німці допомагають Кадаффі будувати завод,де можна буде продукувати хемічну зброю. Всякому ясно проти кого ця зброя була б спрямована. Ясно, що проти країни на Близькому Сході, яку Кадаффі дуже недолюблює. Писалось, що Президент ЗСА готов знову послати американські бомбовики, щоб знищити той завод уже при закладанні його фундаментів.

Виявилось, що насправді німецька фірма „Імгаузен" є заанґажована в будові заводу начебто для продукції ліків у місцевості Рабта, біля 40 миль на південь від Тріполі. Проєкт відомий під назвою — „Фарма 150". Розміри будови вказували на те, що там насправді виробляtимуть ліки, як запевняє Кадаффі, але попри ліки теж і „муштардовий", або „нервний" ґаз, зброя не менш нищівна, як нуклеарна, а її вага в тому, що продукція їх проста і дешева. Для мене хемія — „Terra incognita". Але так, як я второпав прочитане, то всі сентентичні субстанції мають базу у таких матеріялах, як етилен і пропилен, деривативи з ґазоліни. Помішані далі зі сульфуром і хлоріном, вони творять субстанцію для виробу таких продуктів, як ліки, отруя проти насікомих, стосуються у виробі пластиків, отже продуктів спасенних для людства, але теж убивчих, як трійливі ґази.

А ці трійливі хемікалії, то не іграшка. Пам'ятаєте, як то в індійській місцевості Бопаль згинуло від такого ґазу понад 2,000 осіб, хоч продукція цього заводу не була спрямована на трійливі ґази, а на погної. Як зброю вживали трійливі ґази німці і британці вже в Першій світовій війні. В останніх роках читали ми у пресі, що Ірак уживав цю зброю у війні з Іраном, а в ще більш нелюдський спосіб проти власних громадян курдів, які сторонили в цій війні з Іраном. Ірак може й виграв війну з Іраном, тому, що Захід дививсь крізь пальці на стосування ґазів проти Ірану. Крім Іраку — найвидатніші процедури смертоносних ґазів — це ЗСА, СССР, і Франція. Є майже певним, що великі припаси цієї зброї мають теж Сирія, Іран, Ізраїль, Лівія, обі Кореї та інші, разом 20. Нещодавно відбулась конференція в справі виелімінування з ужитку цієї зброї, але не прийшло до того, щоб посідачі цієї зброї погодились на її знищення. Спротивились тому „бідні" країни, арґументуючи так: „Багаті країни мають для відстрашення агресії нуклеарну зброю, то ж ми мусимо затримати хемічну. Нас не стати на нуклеарну, то вдоволяємось хемічною"! Насправді не можна відмовити рації такій арґументації. Ця зброя, як згадано, дуже дешева, порівнявши з нуклеарною, і навіть більш „гуманна". Нищить тільки живі істоти, а не Богу духа винні будівлі та інші споруди...

Чому нагло таке схвилювання у ЗСА на вістку, що Лівія може продукувати отруйні ґази для воєнного вжитку? Адже Сирія й Ірак (не згадуючи Іран) мають цю зброю вже давно і ніхто не чинив з тої причини галасу? Сирія й Ірак мають пакт приязні з СССР і ЗСА певні, що ці вороги Ізраїля не заатакують Ізраїль, бо Кремль тримає їх на досить короткому ланцюху. Лівія намагалась добути подібну протекцію Кремля, але Кремль не довіряє Кадаффі і боїться, що він міг би загнати СССР у халепу, наприклад, атакою на американські морські сили на Середземному морі, або нападом на Ізраїль. Маючи хемічну зброю, Кадаффі став би насправді серйозною загрозою для Ізраїля. Та мало мати цю зброю. Треба мати теж засоби послати їх на ворога. А Лівія вже це має. Лівія має давно совєтські ракети типу „Скуд ер Б", які можуть понести заряд на віддаль до 300 миль. Та вона веде переговори з Бразилією у справі достави ракет типу МБ-ЕЕ, які можуть донести заряд на віддаль до 600, а навіть 1,000 миль, тобто на Ізраїль. Враховуючи, що Сирія має совєтські ракети типу СС-21, а мають теж ракети, якими можна загрожувати Ізраїлеві, Ірак, Савдійська Арабія й Египет, то не можна дивуватись, що нервозність Ізраїля (й Америки) більшає.

Ніхто нині не вважає нуклеарну зброю „зброєю" в тому розумінні, що нею можна атакувати чи оборонятись. Ця зброя це засіб „відстрашення" противника тільки. То чому насправді „бідні", малі держави не можуть „відстрашувати" їхніх ворогів хемікаліями? Логіки тому арґументові відмовити годі, коли прийняти принцип „рівности" в стосунку між державами, а не супремації деяких упривілейованих? Тому на останній конференції у справі хемічної зброї не прийшло до погодження щодо цілковитого виелімінування цієї зброї.

Недобре, як десь у світі нерозв'язане національне питання де воно не тільки задовго „вариться", але доходить до стадії кипіння. Таке було на Балканах, таке нині на Близькому Сході. Всупереч настановам основників держави Ізраїля, нинішні провідники Ізраїля — виразно змагають до організації „arabfrei" теократичної держави. Правда, Кадаффі не можна довіряти. Але поважні сумніви стосовно політичного глузду треба мати і супроти таких лідерів Ізраїля, як Шарон і Шамір. На склоні свого урядування президент Реґен зачав розмови з Арафатом, що могло бути натяком, що прийде під тиском ЗСА до якогось замирення на Близькому Сході. Останніми тижнями державний секретар Бейкер на питання про мирні заходи на терені Близького Сходу заявив, що умови ще „не назріли"... Правда, американські жиди не надто потурають нинішній політиці Єрусалиму, але й не є проти того, щоб арабів таки підкорити.

Ізраїль є п'ятою з черги у світі мілітарною силою, хоч населення цієї країни рівне половині населення повіту Кук в Іллиной, включаючи Чикаґо. Ізраїль має мати біля двісті нуклеарних ракет, зокрема теж ракети типу „Єрихо-2", які можуть донести заряди навіть до Москви! Хто присягне, що колись шіїтські фанатики Лівії, Іраку, чи Сирії не заатакують хемічною зброєю теократичних фанатиків Ізраїля? А коли б Кремль дотримав пакт приязні з арабами, Ізраїль міг би послати ракети на Київ, головну квартиру совєтських системи стратеґічних воєнних сил, та на Вінницю таку ж квартиру совєтських конвенціональних збройних сил... Має хто ґарантію, що просто припадок не може кинути світ у жахливу метушню? Американська політика на Близькому Сході ґрається з вогнем... У світі ще має перевагу комплекс мілітарної сили і запаморочення нею. Після перемоги „малих" у Афганістані і В'єтнамі „великі" мусять зачати рахуватись із силою „малих". А робити шкоди отруйними ґазами, особливо „нервними", можна не тільки посилаючи їх на ворога ракетами, але навіть „забувши" десь валізку з невеличкою кількістю того ґазу у плинному стані... Жниво для тероризму! Єдина зброя проти катастроф у зв'язку з ужиттям нуклеарної чи хемічної зброї-це здійснити у міжнародних стосунках принципи самовизначення всіх народів і прав людини для усіх!

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ ПРО ІВАНА НІМЧУКА Й УКРАЇНСЬКУ ПРЕСУ

У трьох числах „Свободи" (39,40 і 41-му з березня ц. р.). О. Т. дав гарний спогад про д-ра Івана Німчука, як „призабутого в'язня московської Луб'янки", проте той спогад варто уточнити, дещо додати й дещо спростувати. О. Т. — поет, багато молодший, знає краще за автора цих рядків український літературно-мистецький світ на переломі 1930-их і 1940-их років нашого сторіччя, але гірше орієнтується у світі української преси в роках 1920-их і 1930-их.

Автор цих рядків був членом редакції „Діла" у Львові, яке відіграло історичну ролю в історії української політики й культури, від вересня 1923 року по 20-те вересня 1939 рік повних 17 літ з короткою перервою для праці у „Нашому Прапорі" І. Тиктора у Львові та як редактор „Українського Голосу" в Перемишлі. Від травня 1925 до 1931 року працював у Варшаві, як кореспондент „Діла", представник української преси у Соймовому клюбі звітодавців та пресовий секретар Української Парляментарної Репрезентації. Як автор обширного гасла „Діло" в Енциклопедії українознавства я подав згідно з правдою, що головним редактором „Діла" був в роках 1927-39 Василь Мудрий, що його (1936-39) на час соймової каденції заступала редакційна колеґія в складі І. Кедрин-Рудницький, І. Німчук і В. Кузьмович". І. Кедрин відповідав за ділянку політики (щоденні передові статті), І. Німчук — організація крайових і закордонних кореспондентів і техніка газети, В. Кузьмович — зв'язок із Секретаріятом УНДО.

О. Т. пише, що д-р Іван Німчук був „душею редакції „Діла". Насправді душею редакції за ввесь час існування „Діла" після відновлення його за польської влади аж до його смерти в 1931 році був Федь Федорців, навіть тоді, коли формально головним редактором був Володимир Охримович і Дмитро Левицький, обидва адвокати, обидва видатні постаті. До речі д-р Д. Левицький, заможна людина, вклав у Видавничу Спілку „Діла", видавця, певний капітал, поширив членство редакції до 10 осіб і збільшив об'єм газети до 8-10 сторінок денно, 16 в суботу, 24 під свята.

В історії української преси були два випадки „бунту" всіх членів редакції, і то саме в „Ділі" — за головних редакторів Василя Панейка і Василя Мудрого. В. Панейко, автор брошури „З'єдинені держави Східньої Европи", в якій арґументував потребу федерації України з Московщиною, пропаґував ту саму концепцію у своїх передових статтях „Діла" всупереч переконання всіх інших членів редакції. Знову ж В. Мудрий, який став — після резиґнації д-ра Д. Левицького — головою УНДО і послом до варшавського сойму, просто не мав часу працювати в редакції. Заходив туди, критикував і спричинив конфлікти. В обох тих випадках всі члени редакції виступали солідарно, вимагаючи зміни відносин з загрозою, що всі вони зречуться дальшої праці. Цікаво, що в обох випадках Дирекція і Надзірна Рада заявились по стороні редакції і змінили названих головних редакторів.

О. Т. подає правильну характеристику д-ра Івана Німчука: це була чудова людина, освічена, праведного характеру, професійна, товариська. О. Т. (напевне ненароком) пропустив одну ділянку зацікавлення І. Німчука: спорт. Він близько приятелював із головою Спортового Товариства „Україна" Евгеном Чучманом і був наче духовим патроном того клюбу.

Редактором „Краківських Вістей" д-р І. Німчук був тільки в роках 1942-44, бо першим редактором тої газети був колишній член редакції „Діла" Михайло Хомяк. На просьбу голови УЦК у Кракові д-ра Володимира Кубійовича я допоміг ред. Хомякові перевести „Краківські Вісті" з тижневика на щоденник. Коли д-р І. Німчук вперше стрінувся зі мною у Кракові після звільнення його з в'язниці Лубянка у Москві, оповідав, що на безконечних слідчих переслухуваннях він всі гріхи, що йому приписували большевики як редакторові „Діла" скидав на мене, знаючи, що я вже втік. Ми сердечно сміялися. Коли він прислав мені з Едмонтону свою книжечку „599 днів совєтським в'язнем", я написав рецензію у „Свободі". Німчук відписав, що він ніколи не плакав, коли його мучили, але заплакав, перечитавши ту рецензію. Той лист я зберіг у стирті моїх невпорядкованих паперів. Помер в дорозі до редакції редаґованих ним „Українських Вістей" в Едмонтоні в 1956 році на удар серця, на яке ніколи раніше не хворів. Один з тих сердечних приятелів, які відійшли.

Іван Кедрин
Джерзі Сіті, Н. Дж.

Степан Яворський

ПЕРСПЕКТИВИ ТОРГОВЕЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

Події на Україні та в цілому Совєтському Союзі на протязі останніх двох років до певної міри заскочили українське суспільство у вільному світі. Воно було не приготоване реаґувати на явища, які ще три-чотири роки тому були поза межами найбільш оптимістичних сподівань. З іншого боку, разом з позитивними і побажаними подіями, ми бачимо і такі зловіщі явища: гальмування національного і демократичного руху та вживання поліційних репресій супроти найбільш активних патріотів, більшість яких були жертвами переслідувань під час періоду застою.

В українській пресі вільного світу, як також у деяких офіційних і неофіційних часописах та журналах Совєтської України, багато пишуть тепер про найбільш пекучі проблеми нашого народу, про трагічний стан української мови на рідних землях, жахливі зловживання центральних московських установ у ділянці екології, про дальше русифікаторське урядування брежнєвської кліки та жалюгідний стан Української Католицької та Української Православної Церков.

В Україні постають нові товариства, клюби, асоціяції і т. п. Деякі з них мають частинну підтримку партійних кіл, а інших постійно переслідують адміністративні та поліційні чинники. Ідеологічні та програмові плятформи поодиноких організацій на Україні, чи тих, які пов'язані з Україною, часто критикують, переважно еміґрантські „суперпатріоти", які не здають собі справи зі складности обставин на рідних землях. Ми всі свідомі, що не зважаючи на високозвучні гасла про гласність і перебудову, особливо в Україні, переслідування борців за демократію і національну гідність українського народу продовжується, хоч може не в такій радикальній формі, як це було кілька років тому.

Виглядає, що ці дискусії, полеміки і суперечки будуть продовжуватися ще довший час і можна лише бажати, що їх переводитимуть в культурному дусі.

Іншим феноменом є організація в Україні спілок і кооператив, завданням яких є поліпшення економічного життя населення. Ми не маємо багато інформацій про кооперативний рух, хоч, за словами Петра Рубана, колишнього політичного в'язня, який минулого року прибув до ЗСА, цей рух швидко розвивається і заслуговує на нашу увагу і підтримку.

Недавно, за ініціятивою торонтонського адвоката і знаного суспільного діяча, Богдана Онищука, та д-ра Богдана Гаврилишина директора Міжнародного інституту адміністрації у Женеві, Швайцарія, та при конкретній співпраці і канадського уряду і совєтського посольства в Канаді, почалися переговори про можливість торговельних зв'язків між українськими підприємцями в Канаді та підприємствами в УССР.

З початком травня цього року група українських канадців — приблизно 60 осіб — плянує відвідати Київ, Харків, Одесу і Львів, дискутуючи з совєтськими урядовцями про можливість торговельної співпраці у майбутньому.

Список імен учасників цих зустрічів у великій мірі ґарантує, що ця ініціятива добре продумана та що учасники цього проєкту свідомі, що совєтський уряд може використати цей проєкт для своїх політичних цілей. Немає сумніву, що серед української громади у діяспорі будуть різні коментарі у зв'язку з цією ініціятивою. Треба мати на увазі те, що подібна акція готується також у ЗСА. В половині квітня цього року плянується конференція, завданням якої має бути питання торговельних зв'язків між американськими українськими підприємцями і УССР.

У той самий час, у зв'язку з наміреною поїздкою канадського прем'єр-міністра Браєна Малруні до СССР, Комітет Українців Ка-

(Закінчення на стор. 3)

КРАЇНИ ОПЕК (продуценти і експортери нафти) розпочали у Відні чергову річну конференцію ціллю якої є переглянути минулорічне рішення про скорочення видобутку оливної ропи і підвишки цін на нафту та оливні вироби. Деякі країни домагаються збільшення продукції і продажу оливних продуктів тому, що є таке запотребування у світі. Міністри 13-ох членських країн ОПЕК вирішили зробити все, що буде від них залежати, щоб добитися відвишки цін на оливні продукти у фіскальному 1989-90 році, пересічно до 18 дол. за бочівку. Досі імпортери платили 12.5 дол. за бочівку нафти. Спостерігачі кажуть, що ОПЕК вже не перший раз намагався підвищити ціни, але країни, які потребують грошей не погоджувались з цим, побоюючись, що такі великі індустріяльні країни, як Західня Німеччина, Японія, Італія і З'єднані Стейти Америки розпічнуть нову ощадностеву кампанію, яка, наприклад, в ЗСА мала великий успіх в минулому.

Учениця

СПОМИН ПРО ДОМЕТІЯ ЙОХУ — БЕРЕЗИНЦЯ

III.

Дуже нам було жалко, що наші музичні вечірки у їхньому помешканні мусіли припинитися, бо було небезпечно збиратися. З приїздом з Києва матері Олени Миколаївної, її дочки Валі, зятя Вадима та внучки немовлятка Наталочки дім Йохів ожився, у ньому запанувала родинна теплота, але й непевність про їхню дальшу долю.

Навчання у Консерваторії надалі нормально продовжувалося, хоч деяких студентів забракло. Одні пішли до Дивізії „Галичина", інші до лісу. І от пізніше мені професор писав: „Одарка Клюка і її Степан загинули в УПА, чи треба було їй, дівчині вгрузати в таку справу?"

Професор вже не був той, що колись поблід, якийсь пригноблений, не бачилося вогника в його очах. Кожний з нас відчував, що незадовго буде кінець і нашому навчанню.

І справді. Воєнна хуртовина наближалася до Львова разом з біженцями, спершу з-поза Збруча, а тоді вже й з Тернопільщини. Прийшов березень, тай нам, громадянам Львова прийшла пора втікати, а між ними й моїй родині. От пішла я попращатися з моїм учителем та його ріднею. Як же це Оль-Оль ти нас залишаєш? А щож нам тоді робити, ми тут не залишаємося за ніяку ціну. Проси свого татуся, може він нас з вами влаштує". І справді, мій батько, (тоді член Військової Управи), вистарав для них місце у нашому транспорті, котрим ми виїхали до Криниці 28-го березня 1944 року. Отже так доля нас злучила надалі переживати перші скитальські злидні.

Але артист все залишиться артистом, без огляду на обставини, щоб лищ мав сцену. І, от в Криниці, за принукою славного Йосифа Гірняка, заснувався театр „Лемківщина" та незабаром поставили „Наталку Полтавку", а мені припала роля Наталки, і мій учитель до мого великого виступу школив мене голосно. Пам'ятаю, як він сперечався з режисером Хмарою через закінчення моєї пісні „Віють вітри" на верхні ноти. „Ти, Оль-Оль, все таки закінчиш вдолину і не підеш на цей дешевий, дилетанський ефект". Невдовзі, знову, маестро зі своєю дружиною і зі мною проспівали концерт у славній залі курорту. От це ж були небуденні і сильні переживання для мене — молоденької співачки, завдячуючи початок моєї кар'єри лише моєму доброму вчителеві.

Та війна гонила нас далі. Скінчилися наші щасливі, хоч в біді прожиті чотири місяці в Криниці, і прийшлося мандрувати на Словаччину і там вже наші зв'язки порвалися. Пізніше я довідалася, що проф. Йоха ще співав у Братіславі, але ми вже з ним не зустрічалися, хоч і мені дорога в Братіславу встелилася, та іншим шляхом.

Опинилися ми в Баварії під кінець війни. Десь осінню по капітуляції, я вибралася на Карльсфельд і там зустріла знову, з невимовною радістю мого учителя. Та не лиш його, а й Івана Рудавського і ще двох з нашої кляси, Ухача і Гаєвого, що продовжували у Йохи вчитися. Як жалко мені було, що й не змогла до них прилучитися, але жила задалеко звідти в таборі ДП. А зрештою я вже була почала лекції у Ореста Руснака. В своєму листі пізніше проф. Йоха згадав цю нашу зустріч: „Я дуже зрадів Тобою, але Ти була якась напівофіційна і від'їхала так несподівано, як і з'явилася". Коли довідався, що я в Руснака, повчив мене: „Ну, не хочеш мене, тоді вчися в нього, чи в кого захочеш, та вважай, щоб тобі не зірвали голосу. Коли після лекції будеш хрипнути, покинь його, доки не запізно. І прошу тебе, не забувай, що я всю свою душу вклав, передав усе моє знання тобі Оль-Оль, щоб зробити з тебе зірку. Ти й Іван Рудавський — овочі мого знання". Ці його слова вбилися мені в пам'ять до кінця мого життя, на жаль, це були останні слова, які я була почула з уст мого дорогого учителя. Як пізніше він писав мені, „Я поскаржився тоді був Олені Миколаївні, що за моє батьківське серце, вона мені так відплатила, пішла до кого інакшого, та воно ще молоде, не вийшло з телячого віку. Колись оцінить і буде цілувати всі ноти, всі записочки пов'язані з Консерваторією, бо то її молодість була". І справді мав рацію.

Доля перекинула нас за океан. В чужому світі скінчилася моя, так рано почата кар'єра. І лише через довгі роки, завдяки зв'язкові з д-ром Іваном Рудавським з Чикаґо, знову віднайшла учителя. А д-р Рудавський, це той самий, тепер доктор ветеринарії та лиш оказійний, громадський співак). Ми, з моїм учителем, тепер опинилися на протилежних берегах Американського Континенту: я в Пенсильванії, а він у Едмонтоні. І так почався наш кореспонденційний зв'язок, бо через особисті життєві обставини нам було неможливо вибратися в таку далеку дорогу, все чекали, на „догідніший" час.

З його листів я довідалася про його родину, яка вцілості перейшла жахливу, воєнну одисею. Писав, що „З'їхав майже всю Канаду. Всюди починав спочатку і, всюди сідав на дно". Врешті осілися в Едмонтоні, Альберта, і там дістав працю в Едмонтонському університеті на музичному факультеті вокального відділу. „Знову маю своїх учнів, почуваю себе добре — писав далі, користуюся Твоїми перекладами пісень та арій. Твій переклад 'Аве Марія' Ґуно дуже добрий вже користувався ним". А в дальших листах писав про свої виступи, хоч йому вже стукнула 70-ка (справляли йому тоді великий ювілей). Наспівав дві пластинки, часто виступав на різних святах, а поза тим пише: „Усі артисти, ав тому і я, люблять виступати на вечірках. Різні ювілеї, ім'янини, весілля, похорони. Всюди Березинець, (тепер вже без псевдо Йохи), пописується, співаючи пісні, романси, або виголошуючи, як протодиякон „Вічную пам'ять" чи „Многоліття". У червні буде концерт моїх учнів, і там, (як колись з Тобою), буду співати дуети. Тепер співаю в церкві: 'Отче Наш' Новохацького, 'Розбійника', там є двоє 'Фа', верхнє і

(Закінчення на стор. 3)

Гантер у поклоні Т. Шевченкові

Гантер, Н. Й. (МК). — Зимовою порою невелика громада Гантеру зворушливо вшанувала 12-го березня ц.р. 175-ліття з дня народження Тараса Шевченка. Свято відбулося у церковній каплиці, де душпастир відправив Богослужбу й провів молитву такого змісту: „Господи, Ти послав нам Сина Свого, аби утвердити людство в любові. Ти, Всемогучий, удостоїв народ наш пророком Привди-Істини. Молимо Тебе, Вседержителю, зроби нас достойними сповіщати і захищати Шевченкову Істину й благодарити Тебе, єдиного Бога, Отця і Сина і Святого Духа. Амінь".

По Богослужбі в каплицю внесено імпозантний портрет Т. Шевченка й покладено китицю квітів. Голова громади інж. Володимир Левицький зложив поклін Шевченкові за оновлення нації і його пророчий внесок у нашу історію.

Уводячи святочну громаду в мистецьку програму, було висловлено такі думки: „Кожний народ має своїх великих мужів: французи — Наполеона, американці — Вашінгтона. Людей зброї, носіїв смерти чи в найкращому випадку подвижників релятивної справедливости. Це Божа воля, що 175-ліття з дня народження Тараса Шевченка ми, громада, вшановуємо його у цьому Божому храмі. Надіємось, що воно ввійде у традицію всієї України".

Бог вибрав український народ з його посланцем, не генералом, а поетом... Шевченко — пророк Правди, яка неоспорюється, а стала мірилом Богом даної любови. Народ наш не усвідомив як слід посланництва Шевченка, а тому й недостойні ми стати місіонарями Шевченкової Істини. Власне, свідомість цієї недостойности не може бути підмінена почуваннями й примушує нас дати слово самому Шевченкові.

Музикою до слів Шевченка переплІталися і неслися з глибини Шевченкові „Псальми" і „Неофіти" у напрочуд мистецькому виконанні Олексія Юхименка, що зворушив усіх присутніх, збагатив їх духовно і утвердив у величній правді нашого пророка.

Належиться подяка о. Софронові Мудрому, ЧСВВ, за продукцію так мистецької стрічки.

Небувала зустріч у Філядельфії

Живемо в цікавих і, можна сказати, в парадоксальних часах. Хто б міг подумати кілька років тому, що у Східньоевропейському Дослідному Інституті ім. В. Липинського, який міститься в прекрасному під історичною охороною будинку, відбудеться зустріч українських інтелектуалів з Києва з членами дирекції цієї установи д-ром Олексою Біланюком, Ілярієм Мазепою, Іреною Медухою та запрошеними гостями. А така подія сталася в понеділок, 20-го березня: на запрошення дирекції СЕДІ прибули відомий літературний критик Іван Дзюба, літературознавець Микола Жулинський, історик і письменниця Раїса Іванченко та поет Ігор Римарчук, які день перед тим відбули ширшу зустріч із громадянством Філядельфії. Зустріч дала добру нагоду обмінятися думками у вужчому колі і рівночасно показати нашим гостям з Києва, що може осягнути горстка ентузіястів для збереження нашої культурної спадщини. Шкода тільки, що немає між нами живими засновника і душі СЕДІ св. п. редактора Євгена Зиблікевича. Та він наче присутній, коли ходимо по просторих кімнатах разом з членами дирекції, які знайомлять гостей з архівами, бібліотекою та діяльністю СЕДІ. Гості з подивом, зацікавленням і здивуванням оглядали надбання Інституту. Тут міститься архів В. Липинського, гетьмана Павла Скоропадського, членів його родини та багато особистих і родинних архівів різних українських і східньоевропейських діячів, а також майже повна бібліотека друкованих праць Липинського і творів про нього. Скільки тут цінних матеріялів, які чекають на впорядкування і публікацію. Потрібно тільки нових ентузіястів, людей, які дорожать нашим минулим і розуміють джерельне значення того, що міститься в цьому домі.

По оглядинах архівів і бібліотеки піднімаються широкими сходами до стилево влаштованого фойє, де на столі розложені публікації СЕДІ і 7 чисел „Віднови" — журналу, присвяченого політиці, суспільству і культурі за редакцією президента СЕДІ проф. Ярослава Пеленського. Гості їх уважно і довго розглядають. Тоді переходимо до такої ж стилевої їдальні. Із портретів, розвішаних на стінах, суворо споглядають на нас гетьмани. Чи це химера історії? Ірена Медуха, заступник президента СЕДІ і господиня зустрічі, підносить тост з нагоди такої незвичайної події — лунає грімке „Многая літа". Як звичайно, пані Ірена подбала про різноманітні закуски і обильну і смачну вечерю. Сидимо за столиками і засипаємо наших гостей питаннями, обмінюємося дум ками про проблеми, які нас усіх турбують. Навіть коли є різниця в поглядах на деякі речі, та ми про них говоримо — діялог розпочато.

За розмовою і співом швидко летить час, а перед нашими гостями ще стріча з студентами Пенсильванійського університету. Вони прощаються з нами, дякують за теплу українську гостину. Від СЕДІ прощає їх Ірена Медуха та Ілярій Мазепа. Останні потиски рук, запрошення до спільних відвідин і так кінчається цей небуденний в аналах Інституту вечір. Покидаємо дім у піднесеному настрої. Засіяно перші зерна порозуміння. Чи зародять вони?

Н.Н.

Спомин...

Закінчення зі стор. 2

Кляса співу Музичного Інституту ім. Лисенка. Сидить (зліва): Вілліям Равм, Надя Глинська, Емілія Рубльова — піяністка, проф. Дометій Березинець-Йоха і Ольга Білозор; стоять: В. Гаєвий, Міля Денчик, д-р Богдан Балько, Ніна Танфолова, д-р Іван Рудавський, Марія Н. Н. і Гамула. Бракує Одарка Клюка, Ганушевський і Степан Гасюк (січень 1944 року).

нижнє через дві октави, цей дует написаний так, щоб співав його у Києві один Березинець, абож другий Зубарев, що брали оба 'Фа', от коли я співав тоді, у вівтарі одна дівчинка сказала: „Такий старий, а який голос!". А ще 'Вірую' т. зв. Шальяпінське, цього року буду співати". Як бачиться з його листа, і в такому віці голос у нього ще був добрий і сильний, та, на жаль, не було де виступати, бо живемо на чужині, як у мачухи. Щоб своїми виступами доробитися матеріяльно, про що часто згадував у своїх листах, то таки неможливо своїми, бо вони самі неспроможні.

Так ми з моїм учителем переписувалися більше, як десять років, та раптом, зупинилося наше листування. Від Валентини Доброліж я згодом довідалася про всі нещастя, які стрінули їхню родину. „Прочитала Вашого листа — писала — і сум огорнув мене. Стільки часу пройшло, а я Вас добре пам'ятаю і більшість учнів зі Львова, особливо Рудавського, Балька, Одарку, не хочеться вірити, що їх вже між живими немає. Здається, недавно вони оба доктори ветеринарі відвідували свого учителя Йоху у шпиталі, де він вже сім років перебуває спаралізований. Хоч йому трошки покращало, та пам'ять у нього слабенька, а все ж таки їх впізнав. Читала йому листа від Вас, і він на мить згадав, Оль-Оль, а за два дні вже ніяк не реагував. Лиш головою дає знаки. Моя матуся Олена Лозицька упокоїлася 23.5.1985 року від удару серця, мій муж Вадим загинув в аварії ще в 1964 році".

А згодом, я отримала ще один лист від неї з 29-го квітня 1988 року, в якому пише: „Дометій Йосипович Березинець-Йоха упокоївся в Бозі 8-го березня 1988 року на 89-му році життя. Похоронений на цвинтарі св. Михаїла в Едмонтоні, Канада. І так у домі, де живемо нас шість членів родини, я залишилася сама. От така то наша доля".

Перспективи...

Закінчення зі стор. 2.

нади пробує переконати канадський уряд про необхідність відкриття у Києві канадської дипломатичної місії, яка захищала б інтереси канадських громадян, які відвідують, або мають зв'язки з Україною.

Питання дипломатичної репрезентації в УССР з боку канадського уряду, як зрештою і Уряд ЗСА, розглядається вже від довшого часу. На жаль, арґументи української громади, що, мовляв, дипломатичні представництва в Києві були б політично корисні для північноамериканських держав, дотепер не мали успіху. Американська і канадська бюрократія ніколи не виявляла зрозумінням для міжнародного значення українського питання. Тому всі заходи з боку українських громад у справі відкриття дипломатичних представництв ЗСА і Канади не були ефективні.

Можливість торговельних зв'язків між громадянами Канади, ЗСА і Україною можуть вплинути на зміну наставлення бюрократів в обох країнах.

Беручи під увагу канадську ініціятиву, акцію Петра Рубана в справі допомоги кооперативам в УССР та можливість співпраці між українськими підприємцями Канади, ЗСА та УССР, можна очікувати цікавих результатів. Якщо українці в Канаді і ЗСА не скористають з нагоди нав'язати ближчі торговельні стосунки з УССР, хтось інший це зробить, і ми втратимо нагоду, яка може не повторитися.

Було б побажаним, щоб ініціятори торговельних зв'язків із УССР інформували наші центральні громадські організації, такі як Комітет Українців Канади чи Світовий Конгрес Вільних Українців про свої дальші пляни.

Молода...

(Закінчення зі стор. 1)

налістка Керрол Бравн статті якої про Оксану появилися в Місцевих журналах. Дуже широко інформували про Оксану усі місцеві телевізійні станції, підкреслюючи що вона молода українка з Совєтського Союзу.

З черги Оксана та її мама Володимира, наскрізь зворушені, полякували від себе о. Чопілеві та усім членкиням 3-го Відділу СУА, присутнім гостям за таке гарне прийняття.

Увесь дохід з прийняття, понад 2,000 дол., призначено на фонд лікування Оксани, бо хоч лікарська та шпитальна обслуга безкоштовна, то за легені і серце прийдеться платити по 10,000 дол. Крім того багато більше витрат зв'язані з лікуванням Оксани. Багато чужих людей вже відгукнулись і спішать з допомогою Оксані. Охочі допомогти можуть писати на адресу: Ukrainian American Credit Union of Arizona, c/o Oksana Fund No. 321 - 0, 730 West Elm Str., Phenix, Ariz. 85013.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
НЮ ГЕЙВЕН, Конн.

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу, 8-го квітня 1989 р., год. 3-ій по пол.
в залі Українського Народного Дому
162 Day Street, NEW HAVEN, Conn.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати, та по два делеґати наступних Відділів

12, 23, 52, 59, 67, 101, 253, 254, 277, 350, 370, 387, 390, 414.

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово УЛЯНИ ДЯЧУК, Головного касира УНСоюзу
9. Плян праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У нарадах візьме участь

Уляна Дячук, головний касир УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

д-р Михайло Снігурович, голова
Тарас Сливінський, секретар — **Григорій Ґіна,** касир
Проф. Іван Телюк, почесний голова

В пам'ять нашого Довголітнього Товариша

бл. п. Петра Ґули

жертвуємо 50 долярів
на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД — УКУ в Римі.

•

Дружині, Дітям і Рідні Покійного висловлюємо найщиріші співчуття.

Гантер, Н. Й. — Андрій і Катерина БУКИ

Ділюся з Рідними і Приятелями жалібною вісткою,
що в суботу, 11-го березня 1989 року,
прийнявши Святе Єлеопомазання
за нашим православним обрядом,
упокоїлась у Всевишньому в місті Глиняни коло Львова
моя Дорога МАТИ

бл. п.

МАРІЯ ФЕДОРІВНА ЯСЕНИЦЬКА

з дому ПИЦАНЬ

Покійна народилась в селі Шибалин коло Бережан 7-го грудня 1893 року, де провела дитячі роки.

ПОХОРОНЕНА на цвинтарі в Глинянах коло свого покійного Мужа.

Нехай наша рідна земля буде Їй легкою!

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Син МИКОЛА ВОЛОДИМИР

ГРЕЦЬКИЙ УРЯД прем'єра Андреаса Папандреу, який тепер має клопоти з обвинуваченням про перекупство і привласнювання державних фондів для особистих цілей, повідомив, що грецькі збройні сили не братимуть цього року участи в загальних маневрах військ Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), які відбудуться від 20-го квітня до 2-го травня. Секретар преси й інформації в кабінеті Папандреу, Сотіріс Костопольос заявив, що мовляв Греція, „ніколи не братиме участи в таких маневрах, які порушують міжнародні договорення". Про які договори говорив Костопольос ніхто не знає. Країни НАТО натомість знають, що Греція не братиме участи у маневрах через непорозуміння із ЗСА і особистий скандал прем'єра Папандреу, соціялістичний уряд якого веде Грецію на край економічної пропасти.

Померла Л. Цимбаліста

Каїр, Н. Й. — Тут у вівторок, 28-го березня ц.р., після довгої недуги померла на 78-му році життя Люсі Цимбаліста, залишивши в смутку мужа Миколу, сина Кеннета і доньок Кей Амбос і Наталію Рот, 10 внуків і троє правнуків.

Парастас буде відправлений у п'ятницю, 31-го березня, в похоронному заведенні Ричардса, 383 Росс вул., в год. 7:30 вечора, а похорон в суботу, 1-го квітня, з тогож заведення до української православної церкви св. Михаїла в Гадсоні, Н. Й., а відтак на місцевий цвинтар.

Й. Тереля у південній Фльориді

У неділю, 12-го березня ц.р. в Українському Культурному Центрі у Голливуді відзначено 50-ліття проголошення державности Карпатської України.

Відзначення було влаштоване Відділом УККА і Братством Карпатських Січовиків. Відкриття провів гол. Відділу УККА М. Яремко. В коротких і палких словах він з'ясував ціль сьогоднішнього відзначення і представив гостей — д-ра Юліяна Химинця і Йосипа Терелю.

Американський гимн (українською мовою) відспівав український національний хор. Вступне слово про події на Срібній Землі з-перед 50-ти років виголосив д-р Ю. Химинець приводячи перед очима слухачів (мов на фільмовій стрічці) факти про агресію Гітлера і пляни зради супроти Карпатської України, розпаду Чехо-Словаччини, проголошення державности Карпатської України о. д-ром А. Волошином, нерівної боротьби Карпатських Січовиків з мадярського аґресією та підступства польської політики, мовляв, формується „Пємонт України", тому вже на початку треба його знищити.

Головну святочну доповідь виголосив Йосип Тереля, нав'язуючи події з 1939 року із теперішнім становищем на Закарпатті і в цілій Україні. Його доповідь звучала оптимістично, навіяна національним духом під гаслом Вільна і Соборна Українська Держава.

Й. Тереля закликав до допомоги тим, що високо тримають національний прапор і переслідуваним українським церквам. Вважає, що український селянин і робітник є національно здоровий і вони підіймуться у відповідний час. Свій ентузіязм передав своїм слухачам.

Три рецитації: „Срібна земля" Дана Мура, „Тиса" В. Ґренджи-Донського і „Спомин" Зореслава бездоганно виконані М. Яремком, Н. Мудрейко і В. Васілевською мистецько доповнювали доповіді д-ра Ю. Химинця і Й. Терелі.

Український національний хор під диригентурою М. Івашка відспівав три пісні (в супроводі піяністки д-р Е. Альварез-Ервіті): „Карпатські Січовики", сл. Я. Славутича, муз. Г. Китастого; „Верховино, мати моя", муз. М. Машкіна; „Люблю я тебе, Україно", сл. О. Новицького, муз. М. Костецького. Вщерть виповнена заля УКЦентру мовчанкою вшанувала поляглих героїв за волю Карпатської України.

Сцену вміло і відповідно до роковин удекорував В. Вільчинський, а програмки виготовила Н. Мудрейко. Відспіванням національного гимну хором і всіма присутніми закінчено двогодинну багату і цікаву програму. А потім при каві і солодощах присутні ще довго гуторили і обмінювалися думками.

Південно-східня Фльорида гідно відзначила роковини 15-го березня 1939 року — проголошення самостійности Карпатської України.

Петро Ванаш

Загальні збори хору „Думка"

У товариській атмосфері, при великій кількості членів, переведено ділово останні Загальні збору хору „Думка", в п'ятницю, 17-го березня ц.р. в Ню Йорку. Власне ця кількість членів — біля 60 присутніх, — з яких багато брало активну участь у нарадах, говорить про популярність хору та що труд і час членів не пішов намарно. Думаю, що кожний гордий за вложену працю в розбудову хору, який у своєму „житті" переходив різні етапи — успіхи і невдачі, перепливаючи немов по бурхливому морю, щоб святкувати в цьому році своє 40-ліття.

Це направду довгий час відданої праці для популяризації української пісні, культури, праці для народу.

Тепер у хорі лишилось двох активних членів-основників, решта — це ті, що прийшли опісля. Число хористів майже не зміняється, це ознака, що перед хором є майбутність. Без сумніву великий вплив на існування хору — це товариськість та толеранція поглядів. Хор творить одну цілість, немов родину у виконанні свого завдання, а саме не забувати українську мелодійну пісню.

Зборами проводив обізнаний із тим ділом Богдан Кекіш, а секретарювала віддана співачка Галя Яремко.

Після всіх належних формальностей наступили звіти членів управи, щоб в кінці голова І. Раковський міг підсумувати все пророблене, та подати свої зауваження. Кожний член управи старався звітувати коротко і зрозуміло, про свою майже дволітну працю, щоб це було ясне і цікаве для інших.

Цікавий був звіт касира Лесі Яблонської, яка передала образ своєї праці у цифрах, які досягли суми 200,000 обороту. (Тут входять грошеві розрахунки членів, що брали участь у концертах в Європі).

В кінці, на радість членів, заявила, що хор без довгів а в касі залишилася певна сума, потрібна до дальшої праці хору.

Юрій Снігур подав звіт про стан майна хору та кількість комплетів пісень, які зложені дбайливо у належному порядку.

Рясні оплески присутніх були доказом признання згаданим референтам за їх солідну працю для хору Думка.

Опісля забрав слово дириґент Семен Комірний. Треба пам'ятати, що завдання дириґента на легке, передовсім коли до виступів мало часу. Друге це гармонія між Управою хору і дириґентом. У нашому випадку співпраця була без закидів.

С. Комірний уважає, що щоб виконати як слід пісню, треба уваги, відданості і посвяти зі сторони співаків. Він вдячний хористам, що змогли гарно себе показати на виступах в Европі, як і на терені Америки у зв'язку із святом Тисячоліття Хрищення України. Дальше він закликає хористів до поважного ставлення до концерту, який чекає нас у вересні ц.р. у зв'язку з 40-літнім ювілеєм. Це буде наш іспит і ми мусимо вив'язатися як слід із того завдання.

Голова хору Ігор Раковський із притаманною легкістю подав образ проробленої праці на протязі майже дволітнього часу, а це 23 виступи, поїздка до Европи та дві забави. Правда, не все йшло легко. Були певні непорозуміння чи невирозуміння, що є нормальне у такій групі. Однак добро загальне взяло верх, після деяких вияснень. Він вдячний всім співпрацівникам за сумлінне виконування своїх обов'язків. Спеціяльну подяку віддав Василеві Сосякові за його старання в одержуванні, вже від років, фінансової допомоги від міста і стейту, що становить велику підпору для праці хору. На внесок одного члена збори одноголосно признали йому почесне членство в хорі „Думка"

В дискусії порушено ряд різних справ, як відзначення деяких членів у зв'язку 40-літтям хору, справа нових строїв для хористів, справа назви для жіночого ансамблю, справа дисципліни і т. д. Після виміни думок над згаданими справами прийнято певні рішення, як вислід погодження думок.

Управу хору за вийнятком певних пересунень деяких осіб, майже без змін переобрано. Головою і на дальше лишається всіми респектований І. Раковський, людина, яка двічі повела хор на виступи в Европі з великими успіхами. У внесках голова висловив управі Спортового Клюбу подяку за прихильне і дбайливе ставлення до хору.

Після закінчення ще деякий час тривала приємна гутірка при смачній перекусці, приготованій членкинями хору.

О. Мотиль

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 16-го КВІТНЯ 1989 р.

Рочестер, Н. Й. Квартальні збори Б-ва св. Йосафата 217-го Відд. о год. 2-ій по пол. в школі св. Йосафата. Секретар буде збирати вкладки півгодини перед зборами і по зборах. — Катерина Марголич.

● РОЗШУКИ ●

ВАЛЕРІЙ ПЕРЕТЯТКО, 25 літ, уроджений на Полтавщині, пошукує **ВОЛОДИМИРА МИКОЛАЄВИЧА ПАРХОМЕНКО** нар. 1943 р. в Полтавській обл., Глобинському р-ні, с. Фрунзівка. Тепер він має проживати у Ню Йорку. Проситься зголошуватися до **Українського Народного Союзу.**

30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302